

"Els ídols prometen vida, però en realitat la prenen"

Dij, 2/08/2018 per Papa Francesc
[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 1 d'agost 2018

Catequesi sobre els Manaments.

4. «No tindreu altres déus fora de mi»

Estimats germans i germanes, bon dia!

Hem escoltat el primer manament del Decàleg: «No tindreu altres déus fora de mi» (Ex 20,3). És bo pensar en el tema de la idolatria, que és de gran importància i actualitat.

El manament prohibeix fer ídols[1] o imatges[2] de qualsevol tipus de realitat:[3] tot, de fet, es pot utilitzar com a ídol. Estem parlant d'una tendència humana, que afecta tant els creients com els ateu. Per exemple, nosaltres els cristians ens podem preguntar: quin és realment el meu Déu? És l'Amor Un i Tri o és la meua imatge, el meu èxit personal, potser dins de l'Església? «La idolatria no afecta només els falsos cultes del paganisme. És una constant temptació de la fe. Consisteix en divinitzar el que no és Déu» (Catecisme de l'Església Catòlica, n. 2113).

Què és un "déu" en un nivell existencial? És el que es troba al centre de la pròpia vida i del que depèn el que es fa o es pensa.[4] Es pot créixer en una família nominalment cristiana però centrada, en realitat, en punts de referència que no tenen res a veure amb l'Evangelí.[5] L'ésser humà no viu sense centrar-se en alguna cosa. Aleshores el món ofereix el "supermercat" dels ídols, que poden ser objectes, imatges, idees, rols. Per exemple, també la pregària. Nosaltres hem de pregar a Déu, el nostre Pare. Recordo una vegada que vaig anar a una parròquia de la diòcesi de Buenos Aires per celebrar una Missa i després jo devia celebrar la confirmació en una altra parròquia a un quilòmetre de distància. Hi vaig anar, caminant, i vaig passar per un parc, bonic. En aquell parc hi havia més de 50 tauletes, cadascuna amb dos seients i la gent asseguda l'un davant l'altre. Què feien? Miraven cartes de tarot. Anaven allà "a pregar" al seu ídol. En comptes de pregar a Déu que és la providència del futur, anaven allà perquè llegien les cartes per veure el futur. Aquesta és una idolatria dels nostres temps. Us pregunto: quants de vosaltres heu anat a fer-vos llegir les cartes per veure el futur? Quants de vosaltres, per exemple, heu anat a fer-vos llegir les mans per veure el futur, en comptes de pregar al Senyor? Aquesta és la diferència: el Senyor és viu; els altres són ídols, idolatries que no serveixen.

Com es desenvolupa una idolatria? El manament descriu les fases: «No et facis ídols ni imatges [...]. / No els adoris ni els donis culte» (Ex 20,4-5).

La paraula "ídol" en grec deriva del verb "veure".[6] Un ídol és una "visió" que tendeix a convertir-se en una fixació, una obsessió. L'ídol en realitat és una

projecció d'un mateix en els objectes o en els projectes. Per exemple, aquesta dinàmica utilitza la publicitat: no veig l'objecte en si mateix sinó que veig aquell cotxe, aquell telèfon intel·ligent, aquell rol - o altres coses - com a mitjà per a realitzar-me i respondre a les meves necessitats essencials. I el busco, parlo d'allò, penso en allò; la idea de posseir aquell objecte o de realitzar aquell projecte, arribar a aquella posició, sembla un camí meravellós per a la felicitat, una torre per arribar al cel (cf. Gen 11,1-9), i tot es torna funcional per assolir aquest objectiu.

Aleshores s'entra en la segona fase: «No et prosternaràs davant d'ells». Els ídols exigeixen un culte, rituals; per ells ens posicionem i ho sacrificuem tot. Antigament es feien sacrificis humans als ídols, i ara també: per la carrera es sacrifiquen els fills, descurant-los o senzillament no tenint-los; la bellesa vol sacrificis humans. Quantes hores davant del mirall! Algunes persones, algunes dones quant temps perden per trucar-se?! Aquesta és també una idolatria. No és dolent trucar-se; però d'una manera normal, no per convertir-se en una deessa. La bellesa demana sacrificis humans. La fama exigeix la immolació d'un mateix, de la pròpia innocència i autenticitat. Els ídols demanen sang. El diner roba la vida i el plaer porta a la soledat. Les estructures econòmiques sacrifiquen vides humanes per obtenir majors beneficis. Pensem en tanta gent sense feina. Per què? Perquè a vegades succeeix que els empresaris d'aquella empresa, d'aquell negoci, han decidit acomiadar gent, per guanyar més diners. L'ídol dels diners. Es viu en la hipocresia, fent i dient el que els altres esperen, perquè el déu de la pròpia afirmació ho imposa. I les vides es destrueixen, es destrueixen les famílies i els joves queden en mans de models destructius, només per augmentar els beneficis. La droga també és un ídol. Quants joves arruïnen la salut, perden la vida, adorant aquest ídol de la droga.

Aquí arriba la tercera i més tràgica etapa: «...i no els serviràs», diu. Els ídols esclavitzen. Prometen la felicitat però no la donen; i ens trobem vivint per aquella cosa o per aquella visió, atrapats en un vòrtex autodestructiu, esperant un resultat que no arriba mai.

Estimats germans i germanes, els ídols prometen vida, però en realitat la prenen. El Déu veritable no demana la vida, sinó que la dóna, la regala. El Déu veritable no ofereix una projecció del nostre èxit, sinó que ensenya a estimar. El Déu veritable no demana infants, sinó que dóna el seu Fill per a nosaltres. Els ídols projecten hipòtesis futures i fan menysprear el present; el Déu veritable ensenya a viure en la realitat de cada dia, en el concret, no amb il·lusions sobre el futur: avui i demà i demà passat caminant vers el futur. La concreció del Déu veritable contra la liquiditat dels ídols. Us invito a pensar avui: quants ídols tinc o quin és el meu ídol preferit? Perquè reconèixer les pròpies idolatries és un principi de gràcia, i ens posa en el camí de l'amor. De fet l'amor és incompatible amb la idolatria: si alguna cosa es converteix en absoluta i intocable, aleshores és més important que un cònjuge, que un fill, o que una amistat. La fixació a un objecte o a una idea ens fa cecs per a l'amor. I així per anar darrere dels ídols, d'un ídol, podem fins i tot renegar del pare, de la mare, dels fills, la muller, el marit, la família ... el éssers més estimats. La fixació a un objecte o a una idea ens fa cecs per a l'amor. Porteu això al cor: els ídols ens roben l'amor, els ídols ens fan cecs per a l'amor i per estimar veritablement cal ser lliures de qualsevol ídol.

Quin és el meu ídol? Agafa'l i llença'l per la finestra!

Traducció per Josep M. Torrents Sauvage